

Ústav biologie a lékařské genetiky 1. LF UK a VFN v Praze

Albertov 4, 128 00 Praha 2

Tel: 2 24967173; Fax: 2 2496 8141

Oponentský posudok

**MOLECULAR BASIS OF ENDOTHELIAL DYSFUNCTION:
ENDOTHELIAL NITRIC OXIDE SYNTHASE AND HEME OXYGENASE
1 GENETIC VARIATIONS**

Dizertační práce

MUDr. Aleš Král

Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta

Školitel: Prof. MUDr. Pavel Martásek, DrSc.

Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta,

Klinika dětského a dorostového lékařství

Školitel konzultant: Prof. MUDr. Aleš Linhart, DrSc.

Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta,

II. interní klinika kardiologie a angiologie

Téma dizertačnej práce

Dizertačná práca MUDr. Aleše Krále rieši dôležitú problematiku tvorby plyných signálnych molekúl a jej genetickú kontrolu. Dizertácia sa zameriava na štúdium úlohy endoteliálnej syntázy oxidu dusnatého a hem oxygenázy -1 v endoteliálnej dysfunkcii a ateroskleróze. Tieto ochorenia predstavujú významný zdravotnícky a sociálny problém. Riešenie problematiky vyžadovalo vytrvalosť, systematickosť a usilovnosť dizertanta, kvalitné laboratórne zázemie i návaznosť na problematiku riešenú na pracoviskách školiteľa a školiteľa konzultanta. MUDr. Aleš Král sa tejto role zhostil vynikajúcim spôsobom.

Spracovanie dizertačnej práce

Po obsahovej aj formálnej stránke má predložená dizertačná práca MUDr. Aleše Krále vynikajúcu úroveň. Práca má rozsah 136 strán a logicky je členená do deviatich kapitol. Práca je prehľadná, dobre dokumentovaná a písaná anglicky. Literárne odkazy obsahujú 293 položiek. Základom dizertačnej práce sú tri zdelenia, dve publikované práce a jedno zdelenie pripravené k zaslaní do odborného časopisu. Úvod do problematiky je spracovaný veľmi detailne, prehľadne a zároveň úšporne. Je zrejmé, že MUDr. Aleš Král problematike veľmi dobre rozumie a bol schopný ju obsiahnuť v plnej šírke a komplexite. Ciele práce sú jasne definované, použité metodické prístupy a študované súbory sú dobre popísané a zámer práce je čitateľovi naprosto jasný. Ciele sa podať dizertantovi bez zbytku naplniť.

Výsledky

Práca prináša originálne výsledky, ktoré sú spojené so štúdiom genetických polymorfizmov v genoch pre endoteliálnu syntázu oxidu dusnatého a hem oxygenázu-1. Boli študované genetické determinanty endoteliálnej dysfunkcie a aterosklerózy pomocou hodnotenia polymorfizmu G894T v géne pre endoteliálnu syntázu oxidu dusnatého a polymorfizmu (GT)_n v promotore genu pre hem oxygenázu-1 na rozsah a rizikový profil koronárnej aterosklerózy v priebehu hypolipidemickej liečby. Rizikový polymorfizmus v promotore genu pre hem oxygenázu-1 koreloval pozitívne s rozsahom koronárnej aterosklerózy a s rizikovými charakteristikami koronárnych plátov. Výsledky boli publikované v časopisoch s IF a podliehali recenznému riadeniu. Doteraz nepublikované zdelenie ukazuje výsledky systematického hľadania genetických variant v exonoch 25 a 26 genu pre endoteliálnu syntázu oxidu dusnatého. Nemám žiadne výhrady k publikovaným zdeleniam, k jednej z publikovaných prací sa vzťahuje moj dotaz.

Komentár, dotazy:

- 1) Jako genetička vysoko oceňujem dizertantov metodický prístup systémového hľadania zmien v exónoch 25 a 26 v géne pre endoteliálnu syntázu oxidu dusnatého. Tieto časti génu kódujú C-terminálnu časť proteínu, ktorá sa výrazne líši svojou dĺžkou od ďalších dvoch izoform, neuronálnej a makrofágovej. V prípade, že by bola zistená dedičná zmena v tejto časti génu s odrazom v amniokyselinovej zmene v proteíne, aký fenotyp by ste očakával?
- 2) Je pre mňa prekvapujúce zistenie, akým spôsobom a s vysokou štatistickou významnosťou zasahuje polymorfizmus v géne pre hem oxygenázu- 1 do zloženia aterosklerotického plátu. V tomto géne sú ešte dva pomerne rozšírené polymorfizmy. Venoval ste pozornosť aj týmto dvom polymorfizmom?

Záver:

Dizertačná práca MUDr. Aleše Krále prináša originálne poznatky v českom aj medzinárodnom kontexte s jednoznačnou klinickou aplikáciou.

V predloženej dizertačnej práci MUDr. Aleš Král prekázal predpoklad k samostatnej tvorivej vedeckej práci.

Doporučujem prácu prijať v predloženej forme ako podklad pre udelenie titulu „PhD“ za menom.

V Prahe, 15.5. 2015

Doc. MUDr. Alice Baxová, CSc,

Ústav biologie a lékařské genetiky 1.LF UK a VFN